

Сарајево, 30.01.2023. године

**СЕДМИЧНИ ПРЕГЛЕД КРЕТАЊА НА ГЛОБАЛНИМ ФИНАНСИЈСКИМ
ТРЖИШТИМА 23.01.2023. – 27.01.2023.**

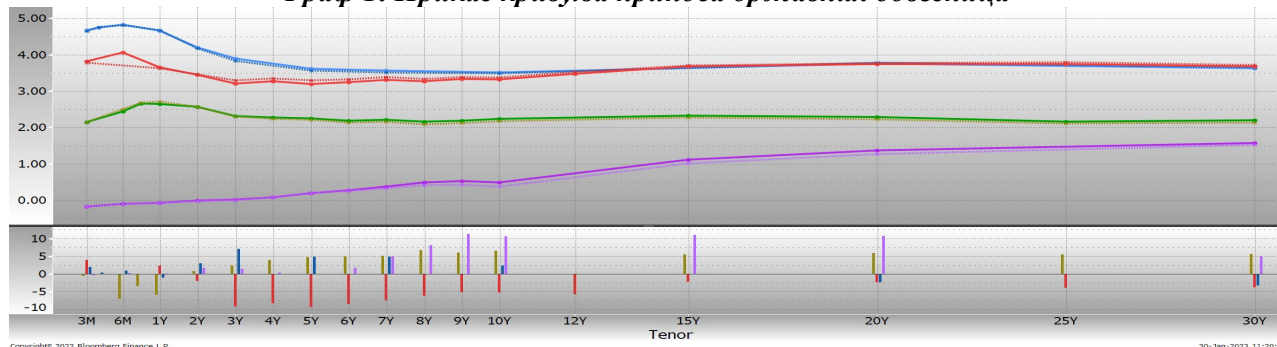
Табела 1: Приказ кретања приноса на државне обвезнице

Приноси	Еврозона				САД				Велика Британија				Јапан			
	20.1.23	-	27.1.23		20.1.23	-	27.1.23		20.1.23	-	27.1.23		20.1.23	-	27.1.23	
2 године	2.58	-	2.58	→	4.17	-	4.20	↗	3.49	-	3.47	↘	-0.02	-	0.00	↗
5 година	2.21	-	2.26	↗	3.56	-	3.61	↗	3.30	-	3.20	↘	0.20	-	0.20	→
10 год.	2.18	-	2.24	↗	3.48	-	3.50	↗	3.38	-	3.32	↘	0.39	-	0.49	↗

Табела 2: Приказ кретања приноса на њемачке Vubillove

Доспијеће	Приноси		
	20.1.23	-	27.1.23
3 мјесеца	2.187	-	2.190 ↗
6 мјесеци	2.506	-	2.435 ↘
1 година	2.729	-	2.668 ↘

Граф 1: Приказ кривуља приноса државних обвезница

Граф приказује криве приноса Њемачке (зелена), САД (плава), Велике Британије (црвена) и Јапана (љубичаста) за периоде од 3 мјесеца до 30 година на дане 27.01.2023. године (пуне линије) и 20.01.2023. године (испрекидане линије). На доњем дијелу графа је приказана разлика између вриједности одговарајућих приноса на наведене датуме.

ЕВРОЗОНА

Иако је у уторак и сриједу дошло до пада приноса обвезница еврозоне, од средине седмице приноси су повећани након што је већи број званичника ЕЦБ потврдио да нема намјеру да се зауставља са започетим циклусом повећања каматних стопа. Већина је била мишљења да је потребно наставити са повећањем каматних стопа од по 50 базних поена на наредне двије сједнице у фебруару и марту. Предсједник Deutsche Bundesbank Nagel је упозорио на то да ЕЦБ не треба бити задовољна са инфлацијом, те би могла да настави са повећањем каматних стопа у II кварталу. У четвртак је наступио период тишине за званичнике ЕЦБ због сједнице која се одржава овог четвртка. Према истраживању Bloomberga, проведеном у периоду од 20. до 25. јануара, економисти очекују да ће ЕЦБ повећати каматне стопе још два пута за по 50 базних поена, те да ће након тога успорити са повећањем (за 25 базних поена) и онда задржати каматну стопу на депозите на нивоу од 3,25% отприлике годину дана. Очекују да ће снажнија економија након тога покренути серију мањих смањења каматних стопа по 25 базних поена почевши од јуна 2024. године. Више од половине од 47 учесника овог истраживања сматра да ЕЦБ за сада касни са борбом против инфлације. Посматрано на седмичном нивоу, приноси њемачких обвезница средњег и дужег рока доспијећа су повећани између 5 и 6 базних поена, док су приноси италијанских обвезница повећани између 6 и 10 базних поена. Министарство финансија Њемачке

је снажно одбацило приједлоге о емисији новог уједињеног дуга на нивоу ЕУ, наводећи да такав потез, који има подршку Француске и предсједника Европске комисије Michela, није потребан и да би послао погрешан сигнал тржиштима. Даље је образложено да би у временима раста каматних стопа и високе инфлације ЕУ морала послати сигнале финансијске стабилности, а не сигнале за инструменте дуга, те да би у том случају нови дуг довео до губитка повјерења на међународним финансијским тржиштима, а било би и у супротности са мјерама монетарне политике ЕЦБ које имају за циљ да укроте инфлацију. Агенција за додјелу кредитног рејтинга Moody's очекује да ће Њемачка, Италија и Словачка у овој години забиљежити нивое ВДП-а од прије пандемије, те да ће ова регија бити суочена са „благом рецесијом“.

Табела 3: Кретање економских индикатора за еврозону

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Индекс повјерења потрошача – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	-20,0	-20,9
2.	PMI композитни индекс – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	49,8	50,2
3.	PMI индекс прерађивачког сектора – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	48,5	48,8
4.	PMI индекс услужног сектора – ЕЗ (прелим.)	ЈАН	50,1	50,7
5.	Монетарни агрегат М3 – ЕЗ (Г/Г)	ДЕЦ	4,6%	4,1%
6.	GfK индекс повјерења потрошача – Њемачка	ФЕБ	-33,3	-33,9
7.	Ifo индекс пословне климе – Њемачка	ЈАН	90,3	90,2
8.	Ifo индекс очекиваног повј. инвеститора – Њемачка	ЈАН	85,3	86,4
9.	Индекс економског повјерења – Италија	ЈАН	-	109,1
10.	Индекс повјерења потрошача – Италија	ЈАН	102,5	100,9
11.	Индустријске продаје – Италија (Г/Г)	НОВ	-	11,5%
12.	БДП – Шпанија (Q/Q) прелим.	IV квартал	0,1%	0,2%
13.	Произвођачке цијене – Финска (Г/Г)	ДЕЦ	-	14,5%
14.	Произвођачке цијене – Шпанија (Г/Г)	ДЕЦ	-	14,7%
15.	Стопа незапослености – Шпанија (Q/Q)	IV квартал	12,40%	12,87%
16.	Укупан број незапослених – Француска (Q/Q)	IV квартал	-	2.834.000
17.	Стопа незапослености – Финска	ДЕЦ	-	6,7%
				5,9%

САД

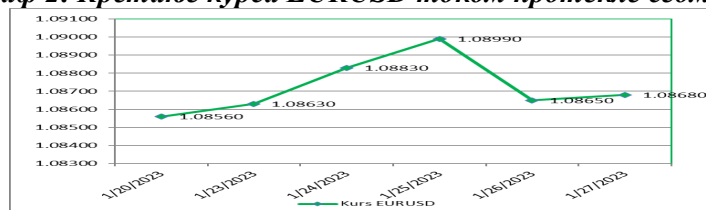
Прошлоседмично објављивање податка о стопи раста америчке економије изнад очекивања у IV кварталу прошле године, као и дјелимично позитивних података са тржишта рада, те очекиваног успорења раста индекса потрошачких цијена је позитивно утицало на финансијско тржиште у САД. Приноси на америчке државне обвезнице су током прошле седмице забиљежили раст, који је више био изражен на средњем дијелу криве. С друге стране, наведени подаци дају простор Феда да на наредним сједницама успори темпо повећања референтне каматне стопе. Предсједница Феда из Канзас Ситија George је истакла како су званичници Феда става да портфељ хартија од вриједности треба укључивати активу коју издаје Министарство финансија САД, а не MBS-ove, односно обвезнице које као колатерал имају хипотекарне кредите. George је напоменула да Фед тренутно држи око 2,6 билиона USD MBS-ova као дио свог портфеља хартија од вриједности од око 8 билиона USD, а што је отприлике четвртина укупног MBS тржишта. Тржишни учесници су у ишчекивању одлука са сједнице FOMC-а која ће се одржати средином ове седмице.

Табела 4: Кретање економских индикатора за САД

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период	
1.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	ЈАН	46,0	46,8	46,2
2.	PMI индекс услужног сектора Р	ЈАН	45,0	46,6	44,7
3.	МБА апликације за хипотекарне кредите	21. јан	-	7,0%	27,9%
4.	Велепродајне залихе (М/М) Р	ДЕЦ	0,5%	0,1%	0,9%
5.	Поруџбине трајних добара (прелим.)	ДЕЦ	2,5%	5,6%	-1,7%
6.	БДП (Q/Q) годишње – (прелим.)	IV квартал	2,6%	2,9%	3,2%
7.	Иницијални захтјеви незапослених за помоћ	21. јан	205.000	186.000	192.000
8.	Континуирани захтјеви незапослених	14. јан	1.658.000	1.675.000	1.655.000
9.	Лични приходи	ДЕЦ	0,2%	0,2%	0,3%
10.	Лична потрошња	ДЕЦ	-0,2%	-0,2%	-0,1%
11.	РСЕ дефлатор (Г/Г)	ДЕЦ	5,0%	5,0%	5,5%
12.	Индекс расположења потрошача Ун. Из Мичигена F	ЈАН	64,6	64,9	59,7

USD је депрецирао у односу на EUR, те је курс EURUSD забиљежио раст са нивоа од 1,0856 на ниво од 1,0868, што представља седмични раст од 0,11%.

Граф 2: Кретање курса EURUSD током протекле седмице

ВЕЛИКА БРИТАНИЈА

Економска активност приватног сектора је током јануара забиљежила изражено успорење за што бизниси углавном криве високе каматне стопе ВоЕ, штрајкове и слабу тражњу купаца која додатно успорава. Прелиминарни подаци за PMI индекс прерађивачког сектора су показали да је у овом сектору дошло до благог унапређења активности. PMI композитни индекс је у јануару смањен на 47,8 поена са претходних 49 поена. Ово је најнижи податак од јануара 2021. године. Слабији подаци PMI индекса у односу на очекиване појачавају ризике рецесије, сматрају економисти из S&P Global.

Тржишни учесници сада очекују да ће ВоЕ крајем ове године ипак смањити референтну каматну стопу како би подстакла економију која тренутно успорава. Очекује се да би смањење каматне стопе крајем године могло износити 0,25%. Ипак, за наредну сједницу ВоЕ која је планирана за 2. фебруар и даље се очекује да ће референтна каматна стопа бити повећана, прије него достигне врхунац од 4,50% током љета текуће године.

Министар финансија Велике Британије Hunt је обећао да ће се позабавити слабом продуктивности и високом инфлацијом уз пост Брежит реформе како би се подстакао раст, али је сигнализирао да ће се држати повећања пореза, што је наишло на неодобравање од стране неких законодаваца Конзервативне партије. Хунт истиче да повјерење у будућност почиње од искрености према садашњости те се не треба бјежати од највећег изазова са којим се економија суочава, а то је лоша продуктивност.

Табела 5: Кретање економских индикатора за УК

Ред. бр.	Економски индикатори	Очекивање	Стварно стање	Претходни период
1.	Позајмице јавног сектора (у млрд GBP) ДЕЦ	23,2	26,6	18,8
2.	PMI прерађивачки сектор Р ЈАН	45,5	46,7	45,3
3.	PMI услужни сектор Р ЈАН	49,5	48,0	49,9
4.	PMI композитни индекс Р ЈАН	48,8	47,8	49,0
5.	PPI улазне цијене у производњу (Г/Г) ДЕЦ	-	16,5%	18,0%
6.	PPI излазне цијене производње (Г/Г) ДЕЦ	-	14,7%	16,2%

Током протекле седмице GBP је депрецирала у односу на EUR, па је курс EURGBP забиљежио раст са нивоа од 0,87564 на ниво од 0,87743. GBP је депрецирала и у односу на USD, па је курс GBPUSD смањен са нивоа од 1,2397 на ниво од 1,2382.

ЈАПАН

У последњем извјештају Кабинета Владе Јапана смањена је пројекција раста економије Јапана у јануару, први пут у последњих 11 мјесеци, пошто су пандемија и успоравање глобалне потражње за технологијом наштетили извозу, посебно у Азији. Наведено је да се „економија умјерено опоравља, али је у последње вријеме примијећена извјесна слабост“. Влада очекује да ће се економија Јапана, која је трећа по величини на свијету, развијати у будућности, али да се ипак треба посветити потпуна пажња утицају ширења Ковид19 након што су укинута строга ванредна ограничења.

ВоЈ је саопштила да ће по други пут финансијским институцијама продужити петогодишње зајмове уз колатерал, након што је током овог мјесеца појачала операције снабдијевања средстава како би заштитила своју политику контроле криве приноса. Поменуто наглашава одлучност ВоЈ да обузда тржишне шпекулације о краткорочном повећању каматних стопа због превеликог повећања приноса на обвезнице. Из ВоЈ је саопштено да ће провести операцију понуде петогодишњих кредита од 1. фебруара, када ће бити објављен и износ кредита који се нуди. Иначе, саопштење је услиједило након што се раст приноса на десетогодишње државне обвезнице у петак повећао близу горње границе ВоЈ од око 0,5%, дјелимично на основу података који показују да је инфлација у Токију достигла скоро 42-годишњи максимум.

ММФ је саопштио да би ВоЈ требало да дозволи да се приноси на државне обвезнице крећу флексибилније, као и да буде спремна за брзо повећање краткорочних каматних стопа уколико се материјализују „значајни“ ризици раста инфлације. Након годишњих консултација са ВоЈ, ММФ је саопштио да ултрастимулативна монетарна политика остаје одговарајућа будући да ће се инфлација вјероватно смањити испод циљаног нивоа од 2% до краја 2024. године, осим уколико се плате значајно повећају.

Табела 6: Кретање економских индикатора за Јапан

Ред. бр.	Економски индикатори		Очекивање	Стварно	Претходни
				стање	период
1.	PMI индекс прерађивачког сектора Р	ЈАН	-	48,9	48,9
2.	PMI индекс услужног сектора Р	ЈАН	-	52,4	51,1
3.	Композитни PMI индекс Р	ЈАН	-	50,8	49,7
4.	Продаја широм земље (Г/Г)	ДЕЦ	-	4,0%	4,5%
5.	Водећи индекс F	НОВ	97,6	97,4	98,6
6.	Коинцидирајући индекс F	НОВ	99,1	99,3	99,6
7.	Индекс прерађивачких цијена услужног сектора (Г/Г)	ДЕЦ	1,6%	1,5%	1,7%
8.	Поруџбине машинских алата (Г/Г) F	ДЕЦ	1,0%	0,9%	-7,7%
9.	Стопа инфлације - Токио (Г/Г)	ЈАН	4,0%	4,4%	3,9%

JPY је током протекле седмице депрецирао у односу на EUR, те је курс EURJPY забиљежио раст са нивоа од 140,68 на ниво од 141,15. JPY је депрецирао и у односу на USD, те је курс USDJPY забиљежио раст са нивоа 129,60 на ниво од 129,88.

НАФТА И ЗЛАТО

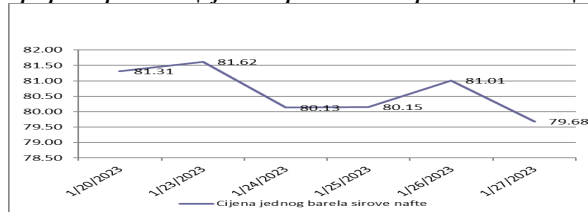
На отварању тржишта нафте у понедјељак цијена једног барела сирове нафте је износила 81,31 USD (EUR 74,90).

Почетком седмице цијена нафте је повећана, углавном под утицајем очекиваног економског опоравка највећег увозника нафте, Кине. Наредног дана цијена овог енергента је смањена након објављеног извјештаја ОПЕС+ у којем нису наведене препоруке за промјену производње на састанку који се одржава 1. фебруара. Благо раст цијене забиљежен је у четвртак под утицајем очекивања да ће тражња наставити да јача јер се Кина, највећи увозник нафте, поново отвара након рестрикција Ковид19, док су економски подаци за САД били позитивни.

Посматрано са аспекта ОПЕС-а потрошачи желе нижу цијену нафте која би довела до банкротства нафтних компанија и замрзавања инвестиција у будућу производњу. С друге стране, нафтне компаније сада остварују рекордне профите. Ипак, не инвестирају у производњу, позивајући се на „непријатељске“ политике влада. Чини се да ће током јануара цијена нафте избрисати добитке забиљежене почетком мјесеца, углавном под утицајем извјештаја који су показали неочекивану понуду нафте од стране Русије, али и због појачане забринутости око економије САД, а упркос очекиваном расту тражње за нафтом од стране Кине. Reuters је објавио вијест да би утовар нафте из руских балтичких лука требало да порасте за 50% током овог мјесеца у односу на децембар. Трговци сматрају да до пораста долази јер покушавају задовољити снажну потражњу у Азији, те извући корист из раста глобалних цијена енергије, а што су потврдили и израчунали Reutersa.

На затварању тржишта у петак цијена једног барела сирове нафте је износила 79,68 USD (EUR 73,32). Током протекле седмице цијена нафте је смањена за 2%.

Граф 3: Кретање цијене нафте током протекле седмице

Припремили:
Служба Front Office
Одјељење за банкарство

Одржавање одговорности (Disclaimer)

Наведени преглед кретања је заснован на екстерним изворима и не садржи било какве коментаре, процјене и ставове ЦББиХ. Централна банка не може гарантовати њихову тачност и не сноси одговорност за директну или индиректну штету која може наступити као последица кориштења или немогућности кориштења информација, материјала или садржаја, или за последице одлука донесених на основу њих.

На отварању лондонске берзе метала у понедјељак цијена једне fine унце злата је износила 1.926,08 USD (EUR 1.774,21).

Током протекле седмице цијена злата се стабилизовала близу највишег нивоа у посљедњих девет мјесеци, након што су економски подаци за САД за IV квартал 2022. године указали на то да је економија биљежила већи раст него што се очекивало, а што је протумачено као сигнал да је економија и даље отпорна упркос високој инфлацији и расту каматних стопа.

Цијена злата је у понедјељак благо смањена у односу на дан раније под утицајем јачања USD и раста приноса, док су инвеститори ишчекивали објављивање економских података за САД, усред очекивања споријег повећања референтне каматне стопе Феда. До средине седмице цијена је имала тенденцију раста, углавном због слабијег USD, али и мање агресивне политике Феда. Пад цијене овог племенитог метала забиљежен је у четвртак након што су објављени позитивни економски подаци за САД, који су умањили тражњу за сигурним инвестицијама попут злата. Златом се у петак трговало у узаном распону, те је на затварању тржишта забиљежен благи раст у односу на дан раније. Опрезност око инфлације у САД, као и очекиваног исхода сједнице Феда која се одржава у овој седмици, такође утичу на инвеститоре у злато. Инвеститори су тренутно фокусирани на предстојећу сједницу FOMC-а. Очекује се наставак раста каматних стопа, али споријим темпом. Одлуке овог тијела ће имати директан утицај на цијену злата.

На затварању тржишта у петак цијена једне fine унце злата је износила 1.928,04 USD (EUR 1.774,05). Посматрано на седмичном нивоу цијена злата је повећана за 0,10%.

Граф 4: Кретање цијене злата током протекле седмице

